

Zdaj prisije luna čista
Zvezd obdana na vrhé,
Mi razsveti temne klance,
Kteri se krivé v dolé;
Ino jasno ko po dnevu
Vidim čudne potnike
Truditi po njih na goro,
Ino ž nje v nižave se.

Vidim hrabre Galijane,
Ki jih pelje Belovez,
Vodja skušen, v južne kraje
Po preseku ozkem čez.
Vidim čete krvosrdne,
Ki jih goni mnogo let
Rim ošabni, plena hlepni,
V jutrov in polnočni svet.

Vidim vojsko hoje sito,
Ki iz Sremskih mest zidin
Žene jo nad Gordijana
Nepošteni Maksimin.
Vidim trume bojoslavne,
Ki derejo ko vihar,
Kamor stopati velj jim
Teodozi, verni car.

Vidim Gote črnomske,
Ki se selijo v zaton,
Da pred njih krdeli trese
Se mogočni Stilikon.
Vidim Hune grozovite,
Ki drví jih prek gorá
Špred Emone tje nad Oglej
Šiba božja Atila.

Vidim silne Longobarde,
Ki s pogorja se valé
Tje v ravnino Furlanijo,
Dol' na Padove bregé.
Vidim divjih Ogrov roje,
Ki iz Tisinih ravnin,
Dirjajo v skok nad Hugóna
Mim pavijskih podrtin.

Vidim Turke krvoločne,
Ki pokupoma ležé
Pokončani v trdem boji
Na planoti vstric cesté.
Vidim cenjene junake,
Ki vriskáje tečejo
Zvršit pravdo z Benečani
Pred Gradiško stiskano.

Gost oblak zakrije luno,
Potnikov ne vidim več,
Mislim, da stoletne svade
Je končal krvavi meč;
Al bobnjenje in rožljanje,
Ki ga čuje spet uhó,
Mi je porok, da narodi
Nad narode vnovič vró.

Hrup poneha, dan zazná se,
Zlato solnce priblišči,
In veselo pevka vsaka
Svojo pesem žvrgolí.
O da bi jim njih veselja
Ne kalil prihodnji čas,
Da bi nikdar jih ne glušil
Bojne trombe jari glas!

Fr. Svetličič.

Dopisi.

Iz Pešta. — Srbska mladina, ki se uči v Peštu i Budimu, napravila je 26. nov. srbsko besedo v dvorani gradjanskega strelišča v Peštu. Čisti njen dohodek namenjen je spomeniku, ki se če postaviti Vuku St. Karačiču. Red tej besedi bil je: 1) Sablja moja, pel Lik; 2) Bratubica od g. Jakšića, deklamoval St. Malešević; 3) Overtura iz opere „Hunjadi“, igrale ste jo na glasoviru gospé Pava Dukina i Tasa Stankovičeva; 4) Talijanska i srbska pesem, pela gospá Milica Martinovičeva; 5) Bivali Čehove, pel Lik; 6) Čežnja na moru od Vilmerisa i srbske pesmi v varijacijah od K. Stankovića, na glasoviru igrala gospá Micika Dukina; 7) Car Dušan od P. Preradovića, deklamovala gospá Mieva Dukina; 8) Svatovac v varijacijah, na glasoviru igral g. Stanković; 9) O srbskih národnih pesmih, branje, in 10) „Evo desnice...“, pel Lik. — Po besedi plesali so: kolo, četvorko, čardaš, mazurko i trambljan, Paraćinko i Smederesko.

Iz Maribora. (Oznaniło.) V čitavnici mariborski bodo pozimi sledeče besede in veselice: 4. in 18. grudna t. l. beseda s tombolo, 31. pa večerna zabava, 8. prosinca 1865 beseda s tombolo, 22. beseda s plesom, ravno tako 5. in 19. svečana, 26. svečana ples, 12. in 26. sušca in 23. mal. travna beseda s tombolo. Besede se začnajo ob pol 7., druge veselice pa ob 8. zvečer. Ob enem se tudi naznanja, da imamo vsak torek in vsako saboto pevske vaje, vsak petek čitanje slovanskih beril, vsak četrtek streljanje s pušico, in vsako sredo ob dopuščenih časih plesne vaje; vse to zvečer ob pol 8.

Odbor čitavnice.

Od Trebovlj na Štajarskem 26. nov. * Trese se mi roka naznanjočemu strašno nesrečo. Danes zjutraj ob šestih grejo v premogove jame gosp. Maurer-jeve prednik knapov, en tesar in en kovač, da ogledajo, kako je kaj z ognjem, ki že davno ondi tli, in je pred tednom zopet hujši goreti začel. Ker pa le nobenega

ni nazaj, gré drugih 4 v jamo; al groza! vse une najdejo mrtve; zadušil jih je strup ogelnega sopara. Ležali so tako, da se je vidilo, da so mislili že iz jame iti. Ni jih bilo moč zopet oživiti. Prednik knapovski N. Bric je bil še le 22 let star; prednik M. Borstner zapustí ženo in 6 otrok; tesar N. Stih zapustí ženo in dvoje otrok, kovač pa troje otrok.

Borovlje na Koroškem 21. listop. A. Š. — Danes je bil za našo faro prav vesel dan: nova šolska hiša je bila blagoslovljena. Po dokončani sv. maši, katero so peli tehant iz Kaple gosp. M. Čuden, smo se podali vsi v šolo, kjer so po blagoslovljenji prečastiti gospod tehant šolarjem in faranom v slovenskem jeziku lepo razlagali velike dušne in telesne dobičke vsake ljudske učilnice; zahvalivši se visokemu patronu in vsem dobrotnikom, kateri so k temu početju pripomogli; posebno ganljivo so visokovrednemu gospodu fajmoštru in gosp. učitelju otročiče priporočali, in stariše nago-varjali, da imajo doma z lepimi izgledi in nauki prilivati temu, kar bota una dva gospoda v šoli dobrega vsejala. Ko so g. tehant končali, začne srenjski župan, gosp. Ignac Just tudi v slovenskem jeziku govoriti, blizo tako-le: „Težavno delo je končano; veseli izročimo lepo hišo občni rabi, v prid ljubi mladini, pa tudi vsej fari. Ne morem si kaj, da ne bi vas opomnil, da se vedno hvaležno rajnega gospoda fajmoštra Jožefa Hojnika spominjamo, kateri so iz ljubezni do svojih ovčic na smrtni postelji pred 4 leti v svoji oporoki nam v ta namen 800 gold. izročili. Bog jim daj dobro! Naš srenjski odbornik gosp. Sebastijan Dovjak je nam prepustil lep vrteč brez plačila, da so zidarji svoje delo začeti in dovršiti mogli. Srčna zahvala Vam okrajni predstojnik žl. gospod Avgust Steinberg, da ste zraven lastnega denarnega pripomočka nam tako krepko pod pazduho segli, in nam pri visoki deželni vladi kot patronu tolikaj pripomogli, da nam je lepa podpora od 1500 gold. v denarjih došla. Lepa zahvala Vam gosp. baron Silbernagl, da ste nam večidel materiala brez plačila darovali. Posebna zahvala pa tudi Vam, Vi srenjski svetovavec gospod Filp Pošinger za Vašo pomoč; nam vsem je znano, da ste se Vi največ trudili, tudi kakor delovodja največ prestali, pa vse delo prav mojstersko izpeljali. Zahvalujem se tudi Vam, predstojnikom puškarskega rokodelstva, da ste nam iz svojega rokodelskega zavoda 800 gold. darovali. Lepa hvala pa tudi Vam farmanom in dobrotnikom, kateri ste k temu dobremu početju kaj pripomogli. Ko bomo mi že vsi v grobu počivali, bode še ta lepa hiša našem potomcem pričala, koliko mala srenja z lepo zedinjenimi močmi dovršiti more. Zdaj se tudi še do Vas obrnem, gospod okrajni predstojnik, in Vas v imenu vse srenje lepo prosim, da izrečete v našem imenu visoki deželni vladi našo srčno zahvalo za veliko nam dodeljeno pomoč; h koncu pa zakličemo še: živio naš svitli cesar Franc Jožef! In trikratno „živio“ je donelo po učilnici. Vsi ginjeni smo zapustili šolsko hišo vrnivši se nazaj v farno cerkev, kjer so gospod tehant zahvalno pesem zapeli. — Šolska hiša stoji pred farno cerkvijo proti zahodu, in je res kinč vsej vasi; lepa je ni velika. Naj bi izhajalo iz nje obilo dobrega sadu po vsej srenji!

Iz Gorice 25. nov. — se „Novicam“ piše, da je čitavnica 17. dne t. m. imela občni zbor, pri katerem so bile nove volitve upravnikov. Ker nam nikakor nismo mogli v današnji list vtakniti obširnega popisa, kako bi bili radi, ga priobčimo drugi pot in danes dostavim le to, da gledé na mile hčerke čitavničarske se je 17. dne t. m. spečena torta za nedeljo (20. t. m.) s pleso pocurkala. In s tem se je obhajala dveletnica goriške čitavnice, rojene 10. novembra 1862. Živila!

Iz Notranjske Bistrice 23. nov. — Sprejmite ljube „Novice“ v svoje dopise tudi nekoliko vrstic iz naše vasi, ktera je menda edina vas na Slovenskem, ki ima kazino in čitavnico. Povedati vam najpred hočem, na kacih nogah stoji naša mlada čitavnica. Veliko truda nam je prizadjala, predno smo jo osnovali; hvala gosp. učitelju Gerbec-u, ki si je pri tem največ prizadjal; pa trud je bil obilno poplačan. Odprli smo jo slovesno, veličastno 7. avg. t. l. Štela je takrat blizu 70 udov in sedaj jih ima blizu 90 in med njimi veliko taci, ki so z vso družino vpisani. Časopisov slovenskih, hrvaških in nemških ima 14. Odkar smo jo odprli, smo imeli že tri krasne veselice. Zadnja je bila v nedeljo 20. t. m. Pele ste se dve lepi pesmi prav izvrstno in igrali so domači gospodje in gospodičine prav izvrstno mično igro „Županova Micika.“ Posebno so se skazali dobre igravce in za vsako veliko gledališče sposobne: gosp. C. in L. in pa gospodičini Špelarjeva in pa Ličanova. Godli so še precej dobro domači godci. Da bi nam le še pogosto čitavničini odbor take vesele večere pripravil! Pa saj nam je obljubil, da bomo se vsako nedeljo pozimi ali kaj koristnega učili ali pa prav pošteno in slovensko veselili. Povedal bi nam tudi kaj drage „Novice“ o naši kazini, koliko da ima udov, ktere časnike da dobiva, kako se tam udje kratkočasijo, kako da — nekterim vse poštenje — nekteri čez mlado pa čvrsto čitavnico zabavljajo itd. itd., pa saj veste, da se rad ne vtikam v stvari, za ktere mi je toliko mar, ko za lanski sneg, le toliko prosim nekterih jezičnih udov kazininih, naj nas tako pri miru pustijo, kakor mi nje, in potem bo mir besedi. In to zahtevati imamo pravico! — Letina je letos pri nas srednja, zavoljo velike moče. Kako je naše vino letos, mi menda tudi ni treba praviti. Tako je, da gorje človeku, ki bi ga moral mnogo piti; če bi bil še tak pijanec, moral bi se spokoriti in poboljšati.

Pivčan.

S Pivke. — Huda nadloga, ki nas je sred meseca oktobra napadla, namreč živinska kuga, zdaj nekako pojenjava. Vsega skupaj se je pokazala v Postojni v 13 hlevih, v Orehku v 4, v Sajevčah v 1, in v Malem Otoku tudi v 1. Nekaj bolnega blaga je samo padlo, nekaj se ga je tudi bolnega pobilo, in večidel sumnega ravno tako poklalo. Od 9. novembra sem se bolezen nikjer ni več na novo pokazala, in tako imamo upanje, da nas bo nadloga v prihodnje pustila v miru. Čutili pa bomo nadsledke tega zlega nekaj časa; zakaj letina sama za-se ni bila dobra, o zaprti je delo in zaslužek po večem zaostalo, živinska hrana se je močno porabila. — Križem paša je bila skozi in skozi kriva, da se je bolezen pri živini toliko razširila. Ni povsod navada, da bi jesenski čas po boljših, posebno mokrotnih senožetih križem pasli, ker vsakdo najraje svoje obvaruje in porabi; v teh stranéh pa se o pomladi in o jeseni ne spoznavajo ptuji mejniki ne na slabih pašnikih, ne na dobrih travnikih; komaj se križem paša po njivah zadnje leta ustavlja, da je mogoče še kako repino ali korenjevo stvar na polji pridelati. To ni majhno zlo za tukajšno kmetijstvo; zguba se ne kaže samo o časih takošnje živinske bolezni, kakoršno smo letos skusili, ampak vsaki čas se zadržuje zboljšek in obilniši vžitek pri zemljiščih. — Pa še eno bi bilo vošiti pri živinici ali blagu (tukaj živino sploh imenujejo blago); naj bi tisto nekoliko več v nebeški blagostov izročevali, in je ne toliko po svoji napačni navadi ne molili (moliti koga se tukaj z lepo besedo pravi namesti kleti koga). Tudi živali so Božje stvari; ni jih tedaj potreba tistemu izdajati, kateri se v evangeliu imenuje morivec od začetka. Pravijo, zarečenega kruha se veliko sne — pa tudi zarotenega blaga gré veliko pod zlo.

Izpod Mihovega na Dolenskem. (Očitna zahvala.)

Ker mila prošnja, ktero so oznanile „Novice“ zastran pogorelcev v Vinivasi v 40. listu t. l., ni bila brez sadu, je dolžnost podpisanega, da se vsem milosrčnim dobrotnikom in dobrotnicam v imenu pogorelcev prav lepo zahvaljuje za mnoge darove, ko so jim došli. Mili Bog naj jim jih stoterno povrne!

Jožef Orešnik, podfajmošter.

Iz Ljubljane. (Iz seje mestnega odbora.) Odbornik Malič se je odpovedal odborstvu; po večini glasov je sklenil odbor ga prositi, naj še ostane svoje dve leti. Župan je na nekatere vprašanja odbornikov dr. Zupana, Rosta, Verhovca, Pajka in dr. Orela zagotovil odgovor v prihodnji seji in da bo zavoljo svečave ukazal, kar je treba. Gosp. Nušak-u se je prodalo 179 kvad. sežnjev mestnega zemljišča za 100 gold., da naredi vodnjak, kjer bo kasarna za vojaške konje. Gosp. Ferd. Bilina je za 100 gld. dobil 10 kvadr. sežnjev prostora pred svojo hišo v judovskih ulicah. Gosp. Černitu se je zagotovila služba mestnega cementára, ako dovrši dotične preskušnje. Mestnemu tesarju je bila mesečina plača za 2 gold. 50 kr. povišana; drugi požarni čuvaj je bil zopet za leto in dan puščen v začasni svoji službi; nekterim mestnim služabnikom je bilo nekoliko drv za kurjavo dovoljenih. — Mnogo drugih reči, ki so imele danes z zboru rešene biti, je ostalo za danes (v sredo). Mestni vradnik g. G. pa, ki je več let prav izvrstno v odborovih sejah pisal protokole, ne bode jih žalibog! več pisal, ker v nedeljo popoldne je žalostna novica osupnila mesto, da se je v nesrečnem trenutku blaznosti vsmrtil.

— Unstran Vinice na Dolenskem, to je, v Severinu in Hržilu na Hrvaškem se je prikazala goveja kuga, in tako nam, ki smo komaj zopet rešili te pošasti, na novo žuga nevarnost velika, ako se ne pazi ostro na vse.

— Zabava „Južnega Sokola“ preteklo saboto je bila posebno pomenljiva za to, ker so po predlogu nekoga gospoda Sokolovci kot društvo pristopili „matici slovenski“ in še isti večer nabrali potrebnih novcev. Tudi posamesnih Sokolovcev je pristopila precej velika množica k „matici.“ Tako se je ta večer „Južni Sokol“ lepo vpisal v zlate bukve naroda; kajti ni je gledé na omiko našo važniše naprave za narod naš, kakor je „matica.“ V veselje nazočih je gosp. načelnik izigral 4 promese; znabiti da sreča zadene pravega moža. — Prihodnjo saboto bo memo družega zabavnega gradiva tudi gledišna igra.

— „Triglav“ začne izhajati ob novem letu pod vredništvom gosp. pl. Radiča.

— Že v nekterih časnikih smo brali, da med tiste cesarske rudnike, ki jih vlada v pomnoženje državnih dohodkov misli prihodnje leto prodati, spada tudi rudnik živega srebra naše Idrije.

— (Odprto pismo nekemu gosp. ustanovniku slovenske Matice.) „Novice“ so bile 18. marca lani oznanile, da je njih vredništvo iz Konjic na Štajarskem za slovensko Matico prejelo obligacijo za 1000 gold. Ker pa matičinemu odboru ta iskreni rodoljub iz Konjic do zdaj še ni povedal svojega imena, toraj ga uljudno prosimo, naj blagovoli matičinemu odboru oznaniti, kako in kam se mu bodo mogle pošiljati knjige o matičinih stroških na svetlo dajane?

V Ljubljani 26. novembra 1864.

V imenu opravnega oddelka slovenske Matice:

Dr. L. Vončina,
preds. namestnik.